

embere. Ismeri a mesterségesen beállított lelkületeket s ezekre épít. Nem is csalódik. Legtöbb esetben tapasztaltam azt, amit néhány évvel ezelőt, amikor a józanság még némileg uralta a helyzetet, egyszerűen és fátaltlenül utasítottak volna vissza.

Őrök kérdés marad azonban, hogy használják-e a jó — mert bármennyire nevelésének hangzik, ma már ilyenek is vannak — vagy rosszhiszemű rágalmozók? A felelet csak nem lehet. Nem használják, mert a rágalom mindig rágalom marad. Olyan méreg, mely szóttagja az emberekre a végeredményen soha sem viszi előbbre az ügyet. Nem, mert ezek az egyének, csoportok vagy szélesebb rétegek által ügyesen, előre kiszámított gondos körülmények között utat indított mérges fülánkok előbb utóbb napfényre kerülnek s meggyűlölt ránkát a rajtuk nyugvó erkölcsi alap nélküli álló építményt is. Nincs, nem lehet cél, melynek érdekében helyes volna a rágalom. Felre tehát ezzel az ajszal, de hatásaiban borzalmas eszközrel, mely a gyűlölet fegyvere s pillanatnyi örömet szerethet csak a tévelygőnek asszal, hogy — öl. Becstelenség a természetességgel terít le az ellenfelet, de ugyanakkor — ha láthatatlan is — örök bélyeget hagy a galád-ságot elindító „gazdán”.

A „Posta Taranului” (Földművelő postája) című román nyelvű lapból közöljük az alábbi bulgárral kisebbbéli sérelmet:

„A Bulgáriában élő testvéreink elviselhetetlen szenvedéséről több alkalommal írtunk. Ime egy újabb Margara községben lejátszódott eset: M. Archiu Floria gazdakodó ökraszékkel érkezett haza a határból kifogta a jószágokat s a járóból szabadult éhes jószágok enni kezdtek a téli takarmányozásra szánt kukoricakörök rakásából.

— M. sz! — tán nem döglőtök éhen... kiáltja feljük romárukat a haragos gazda. Ebben a pillanatban megjelent a bulgár községi rendőr s a só, se beszéd alaposan felpofosta. Emenet pedig megjegyezte:

— Még beszélj aztán „cigány-nyelven”...
— De a saját ökreimnek beszéltem — jegyezte meg féltéken az összevert ember.

— Az ökreiddel se beszélj így!.. Megértetted? a „cigány nyelvnek” semmi keresnivalója Bulgáriában... zárta le a világot az „smolkedett” szellemű községi rendőr, majd, mint aki jól végezte a dolgát — távozott...
Kéddig a román lapból fordított történet, melyen érdemes elgondolkozni a mostani túlságosan változatos időkben.

As egész világ békéről szaval. Ister mintél — senki sem akar háborút. Csak fegyverkeznek az emberek... A jobboldali facista csoport — világvészedelem jelentő baloldaliak ellen szónokolnak, dolgoznak s közben, de nem utolsó helyen — fegyverkeznek. A baloldal a mindent elborítanti kézzelű faciszta vezetődem ellen készülődik ugyanolyan bulgalommal...

Közben pedig — minden bizonnyal szórakozásból — békéről beszél, békét hangoztat mindenki...

De gyakorolni is lehet ezt a nagy békecsinálást szónokkal is. Nem szükséges semmi más hozzá — különbözően befűző viszonylatban — csak be kell állítani a különböző szónoklásra, következtetésen „világismerletem” jölképező gardákba, ahogy tessék: jobb vagy baloldali alak utba, mert hála a politikának, választék van bőven. Eután fűrköt a kezbe s minden gondolkodás nélküli bátran neki, a veled nem egy politikai hitvallást való koponyának, azon szálpor, hogy: „azok — már mint a koponyák! — as emberiség közös ellenségei s rövidesen csodálatra méltó „bék” következnek...

Két hivatalos okmány, közéleti megnevezés: születési anyakönyvi bejegyzési értesítés másolat felvétel előtünk. Az eredeti okmányokat Chindea d-nesti (csikdánfalvi) községi jegyző becsátotta ki, s. o. hó 15. illetőleg 17 én. Az egyik a 76. márc. a 77—1936 os számot viseli. Chindea községi jegyző „ho-os” választásán szíripre minden csiki székely emlékszik. Nem kell ezt bővebben fejtegetni. Jelen esetben nem is erről van szó. Most az okmányokról volna néhány ismertető szavunk.

S-hogy sem értjük ezeket az okmányokat. Nem, mert Z-ók Mátyás és Dobos Márton d-nesti (csikdánfalvi) magukat tőngyökeres, római katolikus székelyeknek valló gazdák uszították. Erzsébet illetőleg Albert gyermekkel bejelentése alkalmával önkényesen „keresztényen” estek át. Chindea jegyző egyszerűen nem vette figyelembe sem a nevüket, sem a vallásukat. Minden bizonnyal abból az elvből indult ki a hivatalos férfiú hogy az anyakönyveket ő vezet s így azt írhat belejüket, amit akar, a székely Dobos és Z-ók nevet Dobosul illetőleg Jocura keresztelte s ugyanakkor római katolikus vallásukat görög katolikusnak „tévesztette” össze.

Ez az okmányokból kétségtelenül kitűnő szilgasság még az, hogy a két gazda, mihelyt felfedezte a „csalásnasságot” a jegyzőt helyreigazításra szólította fel. Természetesen eredménytelenül, mert az anyakönyvvezető szeriat a Dobos és Z-ók székely családok kétségtelenül „román” származásának.

A gazdák — természetesen — nem voltak egy véleményen a jegyzővel a jogorvoslat után néstek. Közigazgatói nyilatkozatban lesegosték, hogy tőngyökeres, római katolikus székely magyarok s jegyzőjük akaratuk és beleegyezésük nélkül változtatva meg felnevtük és vallásukat egyaránt.

Igy az ügynek folytatása lesz. Értesüléseink szerint a parlamentben is szóvá tessék a dolgot az illetékesek. Az ügy tehát halad a maga természetes útján

a tisztázás felé. Közben mi a csodálkozásból állg tudnak szóhoz jutni. Egyszerűen nem értjük a dolgot. Nem megy a fejünkbe, hogy csinálhat ilyesmit egy jegyzői oklevéllel rendelkező anyakönyvvezető? Lehet mások okozabbak s alaposabban hozzá tudnak szólni a dologhoz, tán felvilágosításokkal is szolgálunk, éppen ezért hoztuk nyilvánosságra a dolgot, mert soha sem árt tisztázni a kérdéseket.

A „Magyar Lapok” november 24-iki 268. számában egy rövid tudósítás jelent meg: A fővárosi Acuto Catolica rendezésében Bucuresubben ünnepélyes fogadtásban rendezettek Cassulo András új pápai követet. Az üdvözlő beszédek sorát Cisar érsek nyitotta meg. Francia, olasz, latin, román és német nyelvű beszédek hangzottak el. A bucuresuti magyar katolikusok nevében a magyar katolikus férfi liga elnöke akarta magyarul üdvözölni a pápai követet. A rendezőség, az érsekség elölte fel is vette a beszédet s műsorba, jóvá is hagyta a beszéd szövegét. Az utolsó napon azonban törölték a programból a magyar üdvözlést.

Sajnáljuk, hogy a „Magyar Lapok”, a romániai magyar római katolikusok reprezentáns lapja megelégszik ez újabb megcségyentő arcuállítás egyzerű teközlésével. Elvárjuk, hogy az arra hivatottak illetékes helyen felemlék tiltó szavukat.

A köteleo tisztelőt mellett figyelemetelni kell Cisar érsek urat, hogy a bucuresuti római katolikusok nagyobbik fele magyar s ezt a tényt letagadni, a valósságot elrejtteni nem lehet. A pápai követet az egyetemes egyház fejezt képviseli, aki egyformán A yja minden rangu, fajú és nyelvű gyermekeknek s egyenlőképpen meghallgatja őket bármilyen nyelven is szólnak hozzá, amiképpen Isten is meghallgatja imádságaikat még ha magyarul is imádkozunk.

A katolikus egyház vezetőitől provokált ilyen megkülönböztető esetek nem szolgálják a katolikus egyház üdvözlő munkáját, nem követik Krisztus eszeltemet s eltávoztijár, elidegenítik a különben jóakaratu névket

A „CORSO” férfi- és női-fodrászat karácsonyi ajándéka
a n. é. közönségnek
1936 évi december hó 1—31-ig beszorolag.

Örökhullám Lei 225 Dauerwelle
a világ márkája
1936 Typusu Wella-géppel,
amely örökhullámert (Dauerwelle)
6—8 havi garanciát vállalok.

DAUERWELLE:
szakasszerű kezelési olaj pakolással.
Salves pártfogásukat kérve kiváló tisztelőitell:
BARTHA GÉZA,
a „Corso” fodrászat tulajdonosa.

A „CORSO” FÉRFI- ÉS NŐI FODRÁSZAT
KARÁCSONYI AJÁNDÉKA.

A gondolat „szent”*)

A kisebbbéli újságírószervezet csikszereval (M. C. uc) estélyen neves előadó a címben foglalt megállapítást tette s valaki ugyanszerű hosszabb cikkben értekeztek a Csiki Lapok múlt vasárnap számában. Finom elmésről, olvasmányosról tanuszkodik az iras, ami bizony sültbe hazánkban sieg ritka. — Mután azonban egy embernek véleményomozása, a köz- es egyen dolgot, népi problémákat, világúszati kérdéseket találó cikkezése nem mindig es okvetlen helytálló s mindenki által elfogadható, — legyen szabad külön véleményünknek a lap mai számában hangot adni, annál is inkább, mert a cikknek bő cseletli felfogása külön is fejlogost erre. A „gondolat” írja megállapítja, hogy „minden gondolat esent, amit a meggyőződés és a hit ereje támogat”. — Meggyőződésből jóvó gondolatnak, tehát az igazságnak kerünk helyet.

Nem vitatkozunk arról, hogy van-e igazság. Az a cikkíró is elismeri. Arról sem, hogy megismerhető-e az igazság. Csak azt keressük: változhatatlan, örökterékű-e az, vagy viszonylagos. A cikkíró felfogása a re-

*) A „katolikus székely” fennli aggodalmait közreadjuk. Sok szavunk nincs is hozzá. Mindössze annyit, hogy az egészszéges közvélemény kialakításának legelső feltétele a különféle meggyőződéseknak, „világnézeteknek” meghilgatása. Csupán ez a felfogás ad időszertűséget, hogy időnként „odaállunk romboló világnézetek szekértolagatójának” és elűdjük képzelnél, hogy nem katolikus székelynek is lehet a dolgokról tiszta, egésszéges felfogása. — Ez még nem rombolás kedves jó katolikus székely polgártársunk!

rint abszolút igazság nincs, mert az igazság kritériumát az ént, vagy saját szavai szerint a biest s belső meggyőződést kell tenni. Ez a tétel nem Kovács Karoly dr. maga-fogalmata meghatározása, ennek bizony Protogoras görög böcsa a keresztapja. „Mindenkinek az igaz, amit ő annak terti” — mondja Protogoras. Tehát ha igaz, akkor helyes, valósságnak megfelelő és esent is. Protogoras tanításának a neve: relativizmus, éppen így relativizmus Kovács Karoly dr. és a cikkíró tanítása is.

Tegyük fel most a kérdést: mi az igazság? A bölcseslet úgy határozza meg: az igazság az értelem meggyőződése tárgyával. Tehát igaz az az állítás, mely megfelel a való dolognak. Ha valamely dologról azt mondják nekem: szép, nagy és egyéb ismertető jegyeit is felsorolják, akkor megnezem a tárgyat s hogyha a róla szerzett fogalmam a valósságnak megfelel, vagyis ha a dolog s a hallott ismertető jegyek között az igazságról tanítják Aristoteles s a keresztény bölcseslők, hogy örök, változatlan, abszolút.

Az igazság értéket önmagában hordja. Független az ember esztől, egyéni meggyőződésétől, hitétől, érzelmeitől. S ez nemcsak a bölcseslők, de az emberiség általános véleménye is, hogy vannak igazságok, melyeket nem másíthat meg idő, divat, eser — és egy álomkódás. Kétszer kétdő negy — ez a matematika igazsága, de minden gondolkozó fő örök igazsága is.

A relativizmus önmagát cafojja meg. Abszolút igazság nincs, csak relatív — mondják. Ez a tanítás vagy igaz, vagy nem. Ha nem igaz, nincs mit szóljunk róla. Ha igaz, akkor megla részünkön az igazság. Mire? Mert itt egy abszolút igazságot ismernek el, t. i. azt, hogy minden igazság relatív. Nyilvános öncafolat.

Lássuk azt, hogy az eszmei relativizmus mire s nová vezet a való életben. A vallást, az erkölcsiséget, az emberi művelődés kincseit viszi halomra es pusztítja el. Ha az „én” adja az igazságot, az erkölcsi rend hamar fel bomlik. Ha mindenki maga szabná meg a maga igazságait, mert sem t gondol „senki”, akkor az ember vad ösztönei játékaibáza lenne. A tarsadalom bomlása pedig bizonyan bekövetkeznék, hiszen ezek szeriat senkit sem lehetne felelősségre vonni. Ezt a cikk írója is érzi s azért mikor a spanyol polgárháború pusztítára tér, a világnézeti küzdelmek eszmei es gyakorlati frontján elválasztó vonalat próbál buzni.

Kovács dr.-nak fennli megállapítását, hogy ezint a meggyőződésbeli gondolat, elméletben elragadtatással helyesli, de mikor odaszor, hogy a gondolat tettet is őt: őt, rombol, pusztít állítólagos meggyőződéséből, megborend s kevéteien szépigetni, úgy ekenni, amit előbb mondot. Mert osztogat es ismerő szavakat a spanyol népfrent katonájának, aki pedig vadteien gyermekeket, gyamoltalan nőket, mádozó pászokat, szerzeteseket, apácákat őt vadállati kegyetlenséggel, meg a bolta nyuzalmát is megzavarja s a tempomi esent edényeket is berondítja, — ha ket soral odobb a gyilkos veronást „minden időkben elvadult, írtásra eszoruló vad nyom”-osa tarja az emberiség világozkertjében? — Ezeknek a nem tudom milyen hitaimaktól megszalt oitaknak a gondolats, mert meggyőződésből, hitből fakadt, olyan fennálit, magasztalásra méltó, szent?...
A cikkíró ölfelése szerint tehát szabolcssevizmus is lehetséges s ez megengedhető, mert az eszmet szolgálja, amely „él es utat tör magának”. Ez „pennával a kezében, oimkatonak milliói között, rotációs gepek és más nyomdai csodák közepette eszmeny szép. emberséges és minden körülmények között megbecsülésre méltó a harc, amit a meggyőződés és a hit ereje támogat”. Igaz, „minden körülmények között”, tehát a destructiv könyv- és újságírás terén is. Mikor ezt a kitételt olvasom, mindig fájódnissan gondozok arra, hogy s „uditos lelkek szorgalmasan szorgatába állított sajtó” (az Csiki Lapok 1936 nov. 15. Az alba illatú határozat) sokszor keresztény, de inkább nem keresztény irógardájával méként szolgál egy bizonyos világnézetet, amely azonos a feforgatas világnézetével egyelőre — papíron. Ki tudja, ha az idők kedvezésnek, nem az ilyen újsg lenné-e a templom és kolostor romboló, a vallás es kultura írtók hivatalis organumává.

Csodálkozni lehet, hogy jótolu, eszolt elméjü ember od áll romboló világnézetek szekértolagatójának, ha csak gondolatban s eszmeileg is... Ma adott időszertűséget a cikk megírásának? Mire kellett odaszorani Csik (C. uc) egyszerű es műveltebb olvasóközönségre elé ezt az elmefuttatást, talán hogy rokonszenvet bresszen a spanyol es egyéb népfrentok irant? Egyistalán a Csiki Lapok, amelyik gyermekek vallásérkölcös neveléséről írt cikkekt, adventi, karácsonyi es nagyobbji elmélkedéseket hoz hasabjain, megengedhet, hogy ugyanakkor es ugyanott más irányzatok pennaforgatói is helyet kapjanak? Ugy tuduz es akarju tudni, hogy a lap szerkesztője korrekt, szókimondó, gerinces, megem alkuvó egyeniség. Hát legyen a lap is hozzáért, határozott irányju, ha szabad kerünk keresztény szellemű s nem az ületes, haszonert kujtorgató politika vagy érdek szócsove.

Uoiso szózent meg visszatérünk a citált böcs igazságra, mondván: nem nyilvános közönsétszavazas es aranykönyvbe iktatas érte, hanem — pokoiba vale! (De odavaiók az elfogult egyoldalú kritikusok is Saedő.) Magunk részéről a tárgyan további vitat nem folytatunk.
Egy katolikus székely.

Épületes belsőseg a Borviz-uocában: 2 szoba, konyha, pince es mellékhelyiségből álló lakás eladó. — Felvilágosítást ad Dávid Andor nyug. vm. számvevő. 2—3

Bidu háromszéki prefektus és a magyar párt.

Az utóbbi időben mind sürűbben fordul elő a támadó hang a többségi sajtóban. Az Universal, Curentul káros türelmetlen kedélyzavarása és a politikai helyzet mind komolyabbá váló összefoglalódása tápot adnak minden vidéki kiskirálynak, hogy mentse a hazát a saját portáján és a saját belátása szerint. Ma itt, holnap ott pattan ki a hazai türelmetlenségnek ez a felelőtlen megnyilvánulása, amely ellen a betiltásokkal és cenzurával megbénított kisebbségi sajtó még csak védekezni sem tud.

Bidu prefektus még nemrégiben hallott magáról, amikor törvényellenesen igyekezett a saját híveit elhelyezni a városi tanácsban. Azután úgy hozta a politikai szellő, hogy hirtelen nagylelkű békejobbot ajánljon fel a Magyar Pártnak. Annak a Magyar Pártnak, amelyet uton-utóellen megrugdolt és semmibe sem vett. Mert hát ki volna ur széles Háromszéken, ha nem Bidu prefektus ur?

A hirtelen békeajánlatot a Magyar Párt nem akarta föltételek nélkül elfogadni. Egy átiratban válaszolt a prefektusnak, amelyben megjelölte azon irányvonalat, melynek betartása a közös együttműködést lehetővé teszi. Levelezés ide, levelezés oda, az idő eltelt és a politikában ismét kedvező kormányzelliók fujdogáltak. Bidu prefektus urnak nincs már szüksége a Magyar Párt együttműködésére, mert ismét tere van az egyedül működésnek. Adja tehát a sértődöttet és támad. Visszaír a Magyar Pártnak az Oituzul című lap hasábjain egész oldalon. Szerinte a Magyar Párt részéről az államhatóságokkal való együttműködés nem volt szinte sohasem, mert a Magyar Párt mindig kerülő utakon járt. Ezek alapján bizonyára a Magyar Párt volt az, amelyik Gyulafehérvártól (Alba-Iulia) Csucsáig (Ciucea) és azon túl is minden közeledési kísérletet — lett légyen az papíron, vagy bőkezű ígértben — felrugott.

Bidu prefektus ur úgy gondolja, hogy a Magyar Párt nem képviseli a megye egész lakosságát, de ugyanakkor eltelejtí, hogy ő sem képviseli még hatalmon levő kormánya nevében sem a megye lakosságát. Azt pedig már láttuk, hogy milyen bizalommal vannak iránta akkor, amikor pártja nincs kormányon. A Magyar Párt még eddig minden választáson elérte a szavazatok 48—50 százalékát, ami azt jelenti, hogy a fél megye mégis csak az ő háta mögött áll. Ez a párt beszélt tehát a megye lakóinak nevében egy prefektussal, akinek pártja a másik ötven százalékban még legalább tíz más párttal osztozik. Itt tehát nem helytálló az érvelés. Az pedig, hogy Bidu prefektus ur a román gondolatot véli képviselni megyéjében, még nem jogosítja fel arra, hogy belerugjon a 86 százalékban kisebbségi megye legnagyobb politikai szervébe. Mert ezt a román gondolatot ma igen sokan képviselik, akinek véleménye eltér a prefektus urétól és vannak igen sokan szerteszéjjel az országban, akik aggóva látják, hogy ez a felelőtlen vidéki tenegyerekeskedés, amellyel ma minden tanító, vagy más irástudó fellünni akar, menynyit árt az ország jó hírnevének. Ezt pedig románok látják, kiknek a hazafiságát nem vonhatja kétségbe még Bidu prefektus ur sem.

A továbbiakban Bidu prefektus ur még azzal is megvádolja a Magyar Pártot, hogy az a tömegeket az engedelmesség megtagadására biztatja és táplálja bennük a reményt, hogy mindez csak ideiglenes. Hát ezt mi meg sem kell cáfoljunk. Megcáfolja ezt a saját lapja, amelynek utolsó oldala sem tudott következetes maradni a prefektus ur első oldalán megjelent cikkéhez. Az Oituzul utolsó oldalán van egy beszámoló a bihari Magyar Párt határozatáról, melyben román nyelvű kurzusok beállítását határozzák el a téli hónapokra. Már pedig az párt, amelyik román nyelvű kurzusokat rendez, hogy híveit az államnyelv ismeretében tökéletesítse, nem vádolható meg azzal, hogy titokban az állam ellen agitál. Nem is gondolta azt Bidu prefektus ur sem komolyan, azt mi jól tudjuk, csak leírta, mert neki szabad olyasmit is leírni, amit bizonyítani nem tud. Tőle nem kéri ezt számon sem cenzor, sem ügyész, míg mi a jogos védekezésben is igen sokszor gátolva vagyunk.

Prefektus ur szerint a román állam egységes, mert csak egy hivatalos nyelv van. Hát, ha ez egységet jelent, úgy egész Európát lehetne egységesíteni, csak valamelyik államnak adassék meg a kellő hatalom hozzá, hogy a saját nyelvét a többinek hivatalos nyelvül előírja. Ha ez az ön feltételezése szerint egység, úgy minek veti oda szemrehányás képpen a régi magyar állam nyelv és iskolapolitikáját?

S ugyanez, mikor ön a Magyar Pártot így rendutasítja, cikke végén megjegyzi, hogy a román és magyar lakosság békében megfér egymással, sőt még segíti is egymást ügyes-bajos dolgaiban. S amikor szemére veti a Magyar Pártnak, hogy a magyar lakosságot izgatja, megtelekedezik arról, hogy ezt a békésen élő két népet mennyien izgatják teletőltenül az önök soraiból azok, akiknek ez az izgatás politikai és főleg anyagi babérokat jelent. Nézzon körül prefektus ur és meg fogja látni, hogy milyen palotákat lehet emelni a nép izgatásának kellő kihasználásából és milyen nagyszerűen lehet élni, ha ezt az izgatást a politikai szelek járása szerint érvényesítjük. De ezeket az izgatásokat ne keressze a kisebbségek soraiban, mert ott ilyenek nincsenek.

Bidu prefektus ur cikke végén az állam törvényeit emlegeti, melyek egyforma jogot biztosítanak minden állam-

polgárnak nemzetiség és telekezetre való tekintet nélkül. Mi csak arra kérjük a prefektus urat, vessen számot öszintén a saját lelkiismeretével: vajjon úgy találja-e, hogy ő ezeket a törvényeket minden érdektől mentesen a szószoros értelmében gyakorolta? Mert ha igen, úgy bizonyára nem szerepelt volna a kisebbségi lapokban olyan gyakran és nem kellett volna békejobbot nyújtania a Magyar Pártnak, amikor úgy fujt a szél. Ezt a kis lelkiismeret vizsgálatot ajánlottuk mi a múlt héten egy másik szomszéd megyébéli türelmetlenség a ajánljuk ezután is mindenkinek, ki olyan erőszakosan sikarszáll a maga igazáért akkor, amikor arra a hangulat amugy is kedvező. S ha mindenik becsületesen, komolyan elvégeznék ezt a lelkiismeret vizsgálatot, úgy csakugyan békében élne itt a román és magyar, mert eltűnnének a zavarkeltés lehetetlen apostolai.

tották meg előadásukat a hét falura szóló botrány volt, ha ezeken a mulatságokon valaki pofoszkodni mert.

Nem akarjuk részletesen vázolni az okokat, melyek a jelenlegi döbbenetes állapotokhoz vezettek. A gondolkodó tisztában van velük. A szomorú tény fennáll a változatlan erős, kitartó és főként támogató munkával lehet csak.

És a munka pedig eredményesen csak a fenntartó régi munkavonalon képzelhető el. Igaz most változott helyzetben élünk. Ma nehezebb öszszajóvetéseket, rendszeres ifjúsági egyesületek munkát szervezni. Ma minden mozgástot gyanakvással kísér a mindig éber rosszindulat. Nem akar tudomást venni arról, hogy a helyin tu államérdék is nevelni, tanítani az arra szoruló népet. Nem akarják megérteni éppen azok, akiknek elsőrendű hivatásuk volna ez, hogy a csikszereadal (mercurea ciuc) ügyességgel bűnügyi kimutatása épügy az ország általános közérdeke tartozik, mint a bacaul.

A gondolkodó, helyzetével ismerős ember lelke sir, mikor látja, hogy a legjobb, legegészségesebb elképzeléseket is megájtója az alaptalan gyanu. Amikor nem lehet égetően sürző kulturumunkát kifejteni a részoruló kisebbségi élet vonalán. Nagy és régi igazság pedig, hogy a tisztá és cáttudatos kulturumunka sohasem ad botot az ember-k testébe. Ellenkezőleg: Licsarvarja az útjára minden pillanatban kész, veres számlázó díroggot a kézből a helyette könyvet nyom a tenyerébe.

Nem volt még olyan esemény vármegyénk területén, mely a kulturális munka szükségességéről ellenőrzésének megszorgítására indokot szolgáltatott volna. Ellenkezőleg: nap nap után szomorubból szomorubb események izgatják ennek a munkának elengedhetetlen szükségességét. Tartisanak minél több kulturális és közgazdasági előadást az arra hivatott emberek. A nép nyelvén tartásuk, hogy az értes is azt és taru jon belőle. Gyűjtésük, szervezésük csoportokba, ifjúsági, vagy más egyesületekbe. Minden rendelkezésre álló eszközzel vigyaznak lüktető életet az így megszervezett munkában. Kedveléyzésnek színelőadásokat. A népsziművek — már az igazi értéket jelentő népsziművek — soha sem voltak a népnevelés hátrányára.

Nincs abban semmi veszedelem, ha székely tanuló és a kicuzott erkölcsi talajt meg akarja és meg tudja szilárdítani a talpa alatt. Még az sem veszély, ha a saját fajtájától tanul. — Sőt!...

A cél keresztülviteléhez azonban nagy és jóindulatú segítségre van szükség, éppen hivatalos oldalról.

Arra kérjük tehát az illetékes hatóságokat, hogy most a tél küszöbén vegyék fontolóra ezt a kérdést. Hosszanak odz, hogy testet ölthessen az elgondolás. Magyarországgal állítjuk: 2—3 esztendőn belül egészen más fiatalságot fogunk találni a most bicakázás és városi verkedésekkel viselkedésű községekben. Ez nagy eredmény lesz. Nagy és elismerésre méltó eredmény, melynek megvalósítása kizárólag tőlük függ. Csak a pusztá tényből kell kiindulni s az alaptalan gyanúsítás helyett bizalmat előlegezni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A Városi tanács üléséből. A helybeli várost tanács 1936 november 27-én Faroga Viktor polgármester elnökletével közgyűlést tartott a következő tárgyszorozattal: Jövőhagyaték a városi erdő kitermelésre kerülő következő vágterületek árverését feltételei — A tanács elfogadta 38 ezer lej értékben az új vágóhídon végzett bádogos munkálatokat. — A tanács a városi nyugdíjasok részére ötven százalékos villanyáram kedvezményt engedélyezett. — A Balás Otília helybeli lakostól k'sajátított terület egységárát 40 lejről 50 leire emelte fel a tanács. — A városi közvezés alkalmazásával különféle villany-szerelési munkálatok merültek fel, melyeknek költségeit ötezer lej értékben a tanács jóváhagyta. — A Ganz cég által a városi villanyüzemben törtendő befejeztetések után négy százalékos kamat felszámítását fogadja el a tanács. — A nyugdíjpénztár javára 17 ezer lej; a városi lovak zabszükségletére 12 ezer lej és nemzeti ünnepok céljára 4 ezer lej rendkívüli hitelt szavazott meg a városi tanács.

— Helyreigazítás. A becses lapjuk 47-ik számában leközölt hír, a Samuleul eszeres feljelentéséről, nem felel meg a valóságnak. Alulírott nem Portik Albin, hanem Fereuc vagyok. A cikkben nevezett egynek bírtokából semmit le nem vágtem. Az úgy tévesen lett leközölve.

Portik Francois inv.

— Elítélték a plebánost, mert előzetes engedély nélkül temette el a halott gyermekeit. Boga István szentdomokosi (Sandominic) plebános a szentvéd hó-e ennek a paragrafus bolházának. Bics Ignác halott gyermekét a plebános jóhiszeműleg, előzetes bejelentés nélkül átemette. A csendőrség az esetet büntetendő cselekménynek minősítette és feljelentette a plebánost az ügyességén. A bíróság most Boga plebánost 500 lej, Bics Ignácot pedig 100 lej pénzbüntetésre ítélte.

— Botörés Ditróban (Ditrau). Gálfi Zsigmond dírtól vendéglőshöz ismeretlen tettesok betörték és onnan 5000 lej készpénzt és nagyobb mennyiségű ruhaneműt elvittek. A csendőrség keresi a tetteseket.

Nem gyermek Ön!
Mert tudja, hogy a bizalmat és szakutadát maról-holnapra nem lehet megszerezni!
RÁDIÓT
olyan cégnél vegyen, ahol a fentiekkel rendelkeznek is!
HOL?
VÉCSEY és BIRÓ
„Rádió-Technica“, Mercurea-Ciuc
a Philips, Standard, Marconi, Columbia
Csikmegyei képviselőnél.

Gyanúsítás helyett bizalmat kérünk.

Falvasinkban egyre tart, sőt tüdőgyi nyilvántartások szerint szaporodik az átkos testvér vérontás. Nincs nap, hogy 3—4, sőt több eu;os testtárséréről, ha jól megy hetenkénti egy-két halálshírközlés, „párhajról“ az érkeznek jelentés a helyi ügyészékhöz. Nem részletezzük ezeket az uná omg hangoztatott szomorú eseményeket. Hírvonatunk röviden megdöbbenítő kepeket ad róla. Másra szeretnénk rámutatni.

A felületesen szemlélő bizonyára azt hiszi, hogy ez így volt mindig. Tervedés. Volt idő, amikor vármegyénkben is szűgyen volt a bicakázás. Nem számlou „virtusnak“, mint ma. Nem kuncogtak és dicsekedtek ei a falusi székely leányok, ha a legányok egymásnak mentek és vért ontottak miattuk. Nem tartották „elítéltségnek“ a szúrás, hanem a maga igazi képsben fogták fel a döbbenetes, értéktörő folyamatot és ön-ulatosan elítélték azt.

A kilencvenes évek kezdetén, az akkori néptantól kar tanfolyamok és megfelelő példaglogra könyvek alapján felismerte, hogy az emberi vad szenvedélyeket legbátrósabban a kultúrálisvonal gyomlálja. Az egyes miniszteriumok nagy és változatos könyvtárakat bocsátottak az elemi iskolák és gazdákörök rendelkezésébre. Egyben kiadták a jelszót az ifjúság megszervezésére. Rövid néhány év alatt bámulatos eredményt értek el az egyes falusi tanító. Gyors egymórtánban ifjúsági egyesületekbe tömörítették a fiatalokat. L-kilismerelesen tanulmányosított egyesületek tájainak az elemi képességeit, vasárnap délutánonként előadásokat tartottak, tanítottak. Röviden: könyvhöz szoktatták az ifjúságot.

Soha sem fogom elfelejteni, hogy szülő falum ifjúsága, mely ma vármegyénk egyik legdubajabb csoportjához tartozik, gyermekkoromban, különösen télen rendszeresen olvasta az elemi iskola, vagy a gazdákör könyvtárát. A öszszajóvetelek alkalmával az elolvasott könyvről ki-ki tehetségéhez képest számolt be. Nem az volt a virtus, hogy ki tudja élesebbre fenni a bicakát, hanem az, hogy érti meg az elolvasott könyv tartalmát és milyen módon adja vissza.

A kocsmák lvóiban és az uccákon nem téperegtek és ordítottak az emberi mivoltukból kivetkőzött legéreyek. Komolyabb dologgal, tanulással voltak elfoglalva. A nótású jókedv azért nem lünt el a falóból. Sőt: a jól végzett munka után, nem egy esetben több hangon csendült uccsoshozat az ének s az ifjúsági egyleteket kerülő legény, leány azt sem tudta, hogy tűnjön el szűgyenében.

E cáttudatos irányban haladó nevelés következtében rövidesen nagyszámú működő csoportok alakultak az egyes ifjúsági egyesületek keretében. A legnehezebb szerepeket le könnyen játszották a falu legényei és leányai. Rendszerint bállal egybekötve tar-

A legnagyobb **KINCS** a **FÖLDÖN**
az egészség. A legtöbb betegség csirája az átnedvesedett cipő!
A SCHMOLL-vegyész
a következő hasznos tanácsot adta Önnek: Dörzsölje be cipőit minden este egy puha rongy segítségével erősen „SCHMOLLPASTA“ val. Azután nedvesítse meg kevéssé a rongyot és fényesítse cipőit miudaddig míg a lakkoz hasonlóan fénylik.
Cipőji ily módon teljesen vízhatlanná válnak és önnek pedig egész napon át száraz és jólesően meleg lábai lesznek.
A „SCHMOLLPASTA“: az Ön legjobb házi barátja.

Feljelentés a kőseplöki (lunca-de-mij-1001) felekezeti iskola tanítója ellen Hadnagy Sándor gymnaszióplöki felekezeti tanító ellen a csendőrség telefon útján feljelentést tett a helyi ügyészség. A feljelentés szerint a tanító nagybaccsa növényekkel a dinamitrol tartott előadást és előadás keretében dinamit-patronokat is mutogatott nekik, melyek közül egy felrobbant és két gyermeket megsebesített. Az ügynek ilyen formán még további fejleményei is várhatók.

Egészítette a vonat a juhokat. Marosfő (Mureș-Izvor) és Vasláb (Vaslobeni) között a 84-85 sz. órházak közötti szakaszon egy teljesen felügyelet nélküli vacuti járőr van. Tinka Ernel és János testvérek itt akarták áthajtani a Tinka és Bota nevű tiszta fajtájú darabokból álló juhnyáját a délutáni órákban. Miközben ők a juhok áteregetésével kínlódtak, megérkezett Györgyó-feől a személyvonat és a teljesen szertelen átvonuló juhokból 84 darabot összesapított. Az angy is sajnóly lakosságot a vasuti vonal hiányossága miatt óriási károsodás érte.

A helybéli Iparos Nőegylet kárton-bálja. A helybéli Iparos nőegylet karácsony másodnapján nagyszabású kárton-bált rendez az Európa nagyteremben, amelyet jelölő figyelmébe ajánlunk városunk és vidéke közönségének.

Hatalossá. Szennyes Jánosné szül. Adorján Juliánna 63 éves korában folyó hó 24-én elhalt városunkban.

Részen elütötte a gyermeket. Salomon Franc pápai (Paulen) gazda részegen hajtott hazá. Utaközben szekerével elütötte Crecovianu Vasile 7 éves topliczei (Toplița) gyermeket, akit 30 napon tul gyógyuló sebeket ejtett. A részeg gazda átadták az ügyészségnek.

Lopott részen. Lucza Bela menasági (Armaseni) fiatal gazda utas fővel betört nagybátyja Lucza János kamrájába s onnan egy ódal szalonát és több más holmit ellopot. Letaroztattak és átadták az ügyészségnek. — Itt sem mi aszhatjuk el megjegyezni, hogy milyen káros hatással van székely népünkre az ital.

Hasaság. Nagy Árpád szentmártoni (santmarini) borbélymester folyó hó 22-én tartotta esküvőjét Nagy Bóssitával.

Eltitelt hatónagi közeg megsértéséért. Kurkó Mihály lazárfalvi (Lazaresti) gazdának foglalt a vegre-hajtó. A foglaltás során Kurkó összehívott valami fölött a hatóság embereivel, akit fejleszette. Hatóság elleni erőszak címen 15 napi elzárásra és 500 lej pénzbüntetésre ítélték.

Marosba fulladt a kis gyermek. Nagy József és felesége remetei (remetea-i) iskola dolgozó mentes hazu ról, miközben két gyermeküket — egyik négy, másik tizenket éves — otthon hagyták. A nagyobb gyermek gondjaira bízott öccsét kicsalta járszadon a Maros partira, ahol az a vízbe esett és megfulladt. — Az ügyesség gondatlanlág címén eljárás indított a szülők ellen, de a bíróság felmentette őket.

Öngyilkos gyermek. Iacșon Antal remetei (Remetea) 12 éves gyermek háuk padlásán, rubaszárú kötellel felakasztotta magát. Tettenek okát nem tudják.

Hirtelen halál. Salygó Bencdek 76 éves györgyóújfalvi (useni) gazda mult szombaton a mezőn dolgozott. Munkaközben rosszüllet fogta el, mire sekerere üt és haza akart hajtani, de meg utközben meghalt. Az ügyesség elrendelte a boncolást a halál okának megállapítása végett.

Eltitelt verekedők. Tankó Imre és Antal remetei (Remetea) testvérek korcsmai dunahajkódas közben összevertek Balint Antalt. 15-15 napi elzárást kaptak.

Verekedésért egy hónap. Dánel János menasági (Armaseni) gazda ujoncokat hozott a tavaszszal a helyi hadkilegészőrdőz, aikkal együtt befűlt a Telea-fele kórcsaba inni. Este egy katonai járőr került oda, mely az ujoncokat felszólította, hogy éjjelre menjenek be a kaszarnyába. Daniel belekötött ittas fűjje: a járőrbe es egyik katonra fegyverét elörte. Most 500 lej pénzbüntetésre és egy hónapi elzárásra ítélték.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett. Blánt Mihály 64 éves korcsfalvi (Cărtă) gazdikódt hosszabb idő óta epilepsziában szenvedett. Gyógyíthatatlan betegsége annyira elkésrellette, hogy felakasztotta magát.

Könyvtárnyitás. Az Iparos Nőegylet könyvtára hatonként osztozótkon déután 4-6 óráig tart könyvtárnyitást. Az Iparoskönyvtár Bejó Ákosné lakásán van elhelyezve.

Zavarok a osobotfalvi (Coboteni) felekezeti iskolánál. Erdős határonat hozott Cobotfalva (Coboteni) község előjárósága. A községi előjáróság Cucu Jozzód és Bartalis János bíró aláírásával 1608-1936. sz. átiratában felszólította a Szent Péter Egyházmegye gondnokását, hogy a felekezeti iskola nagytermét haladóktalanul adja át az öt tanulóval és egy tanórvél rendelkező állami iskolának. Az egyhásmegye természetesen nem teljesítette a jogtalan rendelkezést és így az ügyben további fejlemények várhatók.

Madéfalvi (Siculeni) panaszok. Mostanában igen sok panasz érkezik a Magyar Parthos a madéfalvi Interimár bizottság ellen. A panaszok szerint az Interimár bizottság elrendelte, hogy községi bizonyítványt vagy marhalevelet csak azon lakóknak adhat ki a jegyző, akik igazolni tudják, hogy az építendő csendőrlaktanya részére épületfát szállítottak, vagy az állami lakókra részére ünnifát hordott a hargittal erdőből, vagy két szekér kavicsot hoztak a község körgötti útistére. A jogtalan közmunkakényszer feljűgesztése ellen a Magyar Part jogvédő irodája megtette a lépéseket.

A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemetlenül csalódnak, mert a mosás, tánc, sport, gyakran visszatesszók testességük okos. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember saaglősszével mindennemű saját szag iránt elompuvna, képtelenek vagyunk a másokat savaró kellemetlen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapóra. A bajt megóvószó, ajánlatos mindann alkalommal, mely ismét sággal jár szagtalanító és frissítő valódi LYOSOFORM lemosást használni. — A biztos hatású és megbízható LYOSOFORM csak sárt üvegekben valódi, kímérve nem kapható.

Leütötte a szeretője. Corbul Iona kőseleki (cosnei) leány két szeretőt tartott. A leány régebbi szeretője, Vojniceanu Todor, nem tudott a kettős helyselttel megbékélni s egy este hatalmas doronggal felfegyverkezve, a leány ablaka alatt saját ütött s a szára az ablakon kihajló leányt a doronggal fejbűtötte. Átadták az ügyészségnek.

Lopas. Gergely Miklós csűgési (ciughesi) gazda Vranceanu Miklós udvaráról gazdasági eszközököt lopott s azokat eladta Dobrotaru Ivánnak. Gergely lopásért, Dobrotaru gazdaságért fogták perbe.

Égés Györgyóban. Kómanos Miklós györgyó szentmártoni (Georgheni) gazda szerda korijében a szalmakazlak eddigi ismeretlen okból kigyulladtak. Az elsőiőr tűzoltók és lakosság segítségével sikerült a tüzet a továbbterjedésben megakadályozni s így nagyobb kár nem történt.

SZERETI A SZÉPET? Tisztelettel értelem a nagyérdemű közönséget, hogy külföldi tanulmányutamból visszatértem, hol a legmodernebb festészeti dolgokat sajátítottam el és így gazdag tudással állok m. t. megbízóimnak rendelkezésére. Barmilyen iparművészeti festést elvállalok. Ugyint: Dekoráció és díszlet-festést. Modern FALRAGASZ-TERVEZÉST és KIVITELEZÉST. ÜVEG, BÁDOG, FA, VÁSZON-ÉS VILÁGITÓ (TRANSPARENT) CIMENTÁBLÁK FESTÉSÉT REKLÁM BETÜK ÉS KIRAKATOK ZOMÁNCOZÁSA ÉS ARANYOZÁSA MÁRVÁNYOZÁS ÉS FAERÉZÉS a legszebb kivitelben készülnék. Modern szobafestést, tapetazást, épület és hutor mázolat a legjutányosabb áron készítek. Egy szenszólós órátbla festéssel fogom díszíteni városunk üsteit, nálunk még teljesen ismeretlen A NAPFÉNY TÁBLA, gyönyörű oszillogó szineivel a legfeltűnőbb reklám-tábla. — A nagyérdemű közönségnek szives pártfogását kérem, mely tisztelettel: DRÓCSA IMRE, Mercurea-Ciuc, I. G. Duca-ucca 118.

Kepseje el, a világ bortermelése 185 millió hektóliter, amelyből úgy méltékesen megjegyezve, Magyarország bortermelése maga 3 millió hektóliterre rug. Ha ezt a 185 millió hektóliter bort egyetlen medencébe töltönek, egy akkora bortartály lenne megelégnő a különböző muskotályok, kadarkák és rizlingek egyvelegével, mely medence 500 méter hosszú, 200 méter széles és 185 méter magas. Pódsul, ha a földi dómot beraknák ebbe a medencébe, ennek a dómnak a toronyteteje éppen 29 méter mélységben lenne a bortenger felszíné alatt. Még mulatságos elgondolni, hogy ha egy óriás szilipen keresztül olyan földgömbben ömlenék ki a medencéből a bor, mint a Duna vízse, Buda és Pest között, 4 óráig és 15 percig ömlenék az a borszirtatag, amíg a medence kiürülne. Persze ezek után kíváncsian keresszük, hogyha már ennyi borterm a föld körében, miért nem részegek állandóan az emberek? Hát bizony itt is arra kell gondolnunk, hogy 2 milliárd ember között szetosztva, fjenként csak 9 1/4 liter bor jut mindenkire, ami egy év alatt nem túszagosan veszedelmes mennyiség.

Amarosvásárhelyi (targu-muresi) kereskedelmi és iparkamara közleményei.

A kamarák szövetségétől kapott folyó hó 21-én kelt 9003. számú körirat alapján az érdekeltek tudomására hoztuk, hogy az iparigazolványok és munkakönyvek becserélésére, a munkakütyi miniszterium 70634-1936. számú rendeletével engedélyezett utolsó határidő november hó 30-án lejár és a becserélés esztőlésének elmulasztás súlyos szankciókat von maga után.

A cseh-szlovák Konzulátus megkeresése folytán felhívjuk az érdekeltek figyelmét az alábbi cseh-szlovákiai cég címére: Ing. Com. Miroslav Holena, Brno, Zdenice, Vaskova No. 9, amely cseh díszműtáru (üveg, porcellán, kerámika stb. tárgyakat, szőnyegeket, kárpit és függöny anyag) exportálásával valamint ilyen áruk importálásával is foglalkozik.

A cunil (Kolozsvár) osztrák Konzulátus megkeresése folytán, felhívjuk az érdekeltek figyelmét a „Hans Kobald“ Bruck a. d. Mur-i cég által „P. ceto“

név alatt előállított kémiai sznyagra, amely a fákat védi a vadak régése ellen.

A Banca Nationala tudomására hozza az érdekelteknek, hogy az 1907-1936 sz. királyi dekrétum értelmében, a nemesfémek (arany, ezüst, platina) vételével, eladásával, elszárogosításával stb. foglalkozók speciális reglertort kell vezessenek. Az érdekeltek legkésőbb december hó 15-ig jelentkezzanak a Banca Nationala-nál, a szükséges utalgatások és a reglertort elnyerése céljából kiállítandó kéreseminta átvétele végett.

Üzlet-áthelyezés. A m. t. közönség tudomására hozom, hogy olpess műhelyemet áthelyeztem a Száva Lukács házába, ahol vállalko a legkényesebb igényeknek is megfelelő új munkákat valamint javításokat, a legjutányosabb árk mellett. — Szives pártfogást kér, mely tisztelettel: Pálffy Istvan cipésmester, Toplița-Ciuc—Csiktaploca. 1-2

Faragványdíszes, üvegezhető gyászkeszi, új állapotban, jutányos áron eladó. — Cim: Rudolf Mosse hirdetőben, Arad.

Kiadó lakas, mely áll 2 esetleg 3 szoba és mellék-helyiségből. Felvilágosítást ad Gyönös Gyula. 1-4

Állást keres egy szerény igényű lakatos-szég, aki járatos a benzomotor kezelésben és a kovács mesterséget is érti. — Cim: Miklós Domokos, Toplița-Ciuc (Csiktaploca).

Két darab érokályha és két darab cipész varrogép eladó, ösv. Bilogh Gizáné, Mercurea-Ciuc—Csikszereda.

Elsőrendű német gyártmányu új Nauman varrógépek, kerékpárok és alkatrészek olcsó áron kaphatók. Ujjanot szakzerű javítások eszközöltetnek. Gabor Áron-fele varrógépüzletben Mercurea-Ciuc. Octavian Barbat ház. 6-

Lizarea község közbirtokossága. 197-1936 szám.

Hirdetmény. Lizarea község közbirtokossága közhírré teszi, hogy 1936 évi december hó 15-én delelőtt 11 órakor zárt ajánlatokkal nyilvános árlejtést tart a közbirtokosság székházában a Dobrea-n nevű, második határhán levő bazalt kőnyának 3 évi bérbeadására. Az árlejtés a számviteli törvény 88-110 c-kkeinek értelmében történik. A bérbeadást a szervezési és ellenőrzési szövetkezetek központja 20320-1936 sz. és a joseni erdőhivatal 1227-1936 sz. átiratával engedélyezték. Csak komoly cégek ajánlatai jöhetnek számításba, kik kőkitermeléssel foglalkoznak. Árlejtési feltételek a közbirtokosság irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Kikiáltási ár 73000 lej, ideiglenes óvadék pedig 10% készpénzben letéve. Lizarea, 1936 évi november hó 10.

A nők: (ss) Salygó József. Titkár: (ss) Keresztes István.

Uri lakas, mely áll 5 szoba, konyha, fűrdőszoba és mellék-helyiségekkel, elköltözködés miatt kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 8-3

Eladó. Az I. C. Bratlanu-ucca 42. szám alatti 1 üzlethelyiség, 2 szoba, konyha és kócsatós borsóság eladó. Értekezni a tulajdonossal vagy a kiadóhivatalban lehet. 2-2

MODELL KALAPOK tis naponként új formák olcsó áron, megtekinthetők VENCZEL TANÁRNÉNÁL Ugyanott készülnék minden-nemű női kalapok elsőrendű anyag hosszadással. Kalapok átalkítás a legrovidebb idő alatt. Mercurea-Ciuc, I. C. Bratlanu (Gimnázium)-ucca 112. sz., a Sörház közelében.

Egy fenyezett diófa ebédlő-asztal eladó Cim a kiadóhivatalban.